

НАСТАВНИ ПРОГРАМ ЗА НАСТАВНИ ПРЕДМЕТ

ПОЗНАВАЊЕ ДРУШТВА

РАЗРЕД	СЕДМИЧНИ БРОЈ ЧАСОВА	ГОДИШЊИ БРОЈ ЧАСОВА
ДЕВЕТИ	2	68

ОПШТИ ЦИЉЕВИ ПРОГРАМА

- ✓ Усвајање основних знања о географији Босне и Херцеговине и Републике Српске и о историји периода од краја XIX вијека до данашњих дана са посебним освртом на историју наших простора.
- ✓ Развијање оријентације у простору и у времену и способности повезивања догађаја у времену са просторним одредницама.
- ✓ Поштовање и његовање културно-историјског наслеђа властитог народа и других народа.

ПОСЕБНИ ЦИЉЕВИ ПРОГРАМА

- Стицање елементарних знања о физичким и друштвеним одликама држава Јужне Европе.
- Стицање елементарних знања о географском положају, природно-географским и друштвено-географским одликама Босне и Херцеговине и Републике Српске.
- Препознавање и очување ресурса Босне и Херцеговине и Републике Српске и уочавање значаја заштите природне средине властитог завичаја.
- Стицање елементарних знања о географским регијама Босне и Херцеговине и Републике Српске.
- Препознавање обиљежја Републике Српске у свакодневном животу.
- Стицање знања о географији завичаја.
- Развој позитивног става према традицији властитог и других народа који живе у Босни и Херцеговини, Републици Српској и у властитом завичају.
- Стицање елементарних знања о историји свијета од краја XIX до почетка XXI вијека и препознавање културног и техничког наслеђа тог периода.
- Препознавање значајних свјетских личности политичког, културног, научног и спортског живота и њиховог рада из периода од краја XIX до почетка XXI вијека.
- Стицање елементарних знања о историји српских и балканских земаља од 1878. до 1914. године.
- Стицање елементарних знања о Првом свјетском рату и препознавање истакнутих личности српског народа из периода Првог свјетског рата.
- Стицање елементарних знања о историји Југословенске краљевине од 1918. до 1941. године и препознавање истакнутих личности српског народа из периода Краљевине Југославије.
- Стицање елементарних знања о Другом свјетском рату и препознавање истакнутих личности из периода Другог свјетског рата.
- Очување сјећања на жртве нацистичког и фашистичког терора и стицање свијести о опасности идеологије фашизма и нацизма за човјечанство.
- Стицање елементарних знања о историји Социјалистичке Југославије од 1945. до 1991. године и препознавање истакнутих личности политичког, културног, научног и спортског живота из периода Социјалистичке Југославије.
- Уочавање и његовање културно-историјског наслеђа прве и друге Југославије у

завичају.

- Стицање елементарних знања о историји простора бивше Југославије, БиХ и РС на крају XX и почетку XXI вијека и препознавање истакнутих личности из политичког, културног и спортског живота Републике Српске и Србије и значаја њиховог рада.
- Развијање радозналости и способности генерализације кроз коришћење географских и историјских карата и илустрација, атласа и глобуса.
- Развијање способности описивања географских појмова и историјских догађаја.
- Развијање способности коришћења литературе, проналажења географско-историјских података у енциклопедијама и на интернету.
- Оспособљавање ученика за повезивање градива са сродним наставним предметима, када је то могуће.

САДРЖАЈИ ПРОГРАМА

Ред. бр.	Теме	Оквирни број часова
1.	Општа географска обиљежја Југоисточне Европе	8
2.	Географски положај БиХ и РС	2
3.	Природно-географске одлике БиХ и РС	6
4.	Друштвено-географске одлике БиХ и РС	8
5.	Географске регије БиХ и РС	8
6.	Географија завичаја	2
7.	Свијет крајем XIX и почетком XX вијека	2
8.	Српске и балканске земље од 1878. до 1914. године	4
9.	Први свјетски рат (1914-1918)	6
10.	Свијет између Првог и Другог свјетског рата (1918-1939)	2
11.	Југословенска краљевина од 1918. до 1941. године	3
12.	Други свјетски рат (1939-1945)	8
13.	Свијет после Другог свјетског рата	2
14.	Социјалистичка Југославија од 1945. до 1991. године	3
15.	Простор бивше Југославије, БиХ и РС на крају XX и почетку XXI вијека	4

ИСХОДИ УЧЕЊА И ПРЕПОРУЧЕНИ САДРЖАЈИ/ПОЈМОВИ

Наставна тема 1: Општа географска обиљежја Југоисточне Европе (8 часова)

Посебни циљеви:

Стицање елементарних знања о физичким и друштвеним одликама Хрватске, Црне Горе и Србије.

Развијање вјештина оријентације на географској карти, развијање радозналости и способности генерализације.

ОЧЕКИВАНИ ИСХОДИ

САДРЖАЈИ/ПОЈМОВИ

Ученик:

- показује границе Југоисточне Европе на географској карти;
- именује и показује на географској карти облике рељефа Југоисточне Европе (планине, ријеке...);
- укратко описује климу и биљни и животињски свијет Југоисточне Европе;

- Југоисточна Европа (Балканско полуострво)
- Република Хрватска
- Република Црна Гора
- Република Србија

- именује народе који живе у Југоисточној Европи;
- показује границе Републике Хрватске на географској карти;
- именује и показује на географској карти облике рељефа Републике Хрватске (планине, равнице, ријеке, језера, Јадранско море);
- укратко описује климу и биљни и животињски свијет Републике Хрватске;
- именује народе који живе у Републици Хрватској;
- набраја најзначајније центре Републике Хрватске;
- показује границе Републике Црне Горе на географској карти;
- именује и показује на географској карти облике рељефа Републике Црне Горе (планине, равнице, ријеке, језера, Јадранско море);
- укратко описује климу и биљни и животињски свијет Републике Црне Горе;
- именује народе који живе у Републици Црној Гори;
- набраја најзначајније центре Републике Црне Горе;
- показује границе Републике Србије на географској карти;
- именује и показује на географској карти облике рељефа Републике Србије (планине, равнице, ријеке, језера);
- укратко описује климу и биљни и животињски свијет Републике Србије;
- именује народе који живе у Републици Србији;
- набраја најзначајније центре Републике Србије;

Наставна тема 2: Географски положај БиХ и РС (2 часа)

Посебни циљеви:

Стицање елементарних знања о географском положају Босне и Херцеговине и Републике Српске.

Развијање вјештина оријентације на географској карти и способности описивања

географских појмова.	
ОЧЕКИВАНИ ИСХОДИ	САДРЖАЈИ/ПОЈМОВИ
<p>Ученик:</p> <ul style="list-style-type: none"> - показује на географској карти положај БиХ у оквиру Европе и Балкана; - набраја сусједне државе БиХ и на географској карти показује границе БиХ; - описује облик територије БиХ; - показује на географској карти положај Републике Српске; - показује на географској карти границе Републике Српске; - описује облик територије Републике Српске; 	<ul style="list-style-type: none"> • Географски положај Босне и Херцеговине • Географски положај Републике Српске
Наставна тема 3: Природно-географске одлике БиХ и РС (6 часова)	
<p>Посебни циљеви: Стицање елементарних знања о природно-географским одликама Босне и Херцеговине и Републике Српске. Уочавање значаја заштите природе Босне и Херцеговине и Републике Српске. Развијање вјештина оријентације на географској карти и способности описивања географских појмова.</p>	
ОЧЕКИВАНИ ИСХОДИ	САДРЖАЈИ/ПОЈМОВИ
<p>Ученик:</p> <ul style="list-style-type: none"> - набраја и показује на географској карти рељефне области БиХ и РС (Панонска, Планинско-котлинска и Јадранска рељефна област); - показује на географској карти излаз БиХ на Јадранско море; - укратко описује неке карактеристике Јадранског мора; - наводи подјелу језера према постанку; - именује и показује на карти највећа језера БиХ и РС; - именује и показује на карти највеће ријеке БиХ и РС; - именује и показује на карти налазишта термалне и минералне воде (бање) БиХ и РС; - дефинише шта је вријеме, а шта је клима; - набраја основне климатске елементе (температура ваздуха, ваздушни притисак, падавине...); - набраја биогеографске област у БиХ и 	<ul style="list-style-type: none"> • Рељеф • Воде • Клима и биљни и животињски свијет

РС; - наводи карактеристике биогеографских области у БиХ и РС.	
---	--

Наставна тема 4: Друштвено-географске одлике БиХ и РС (8 часова)

Посебни циљеви:

Стицање елементарних знања о друштвено-географским одликама Босне и Херцеговине и Републике Српске.

Развој позитивног става према традицији властитог и других народа који живе у Босни и Херцеговини и Републици Српској.

Препознавање и очување ресурса Босне и Херцеговине и Републике Српске.

Развијање вјештина оријентације на географској карти.

ОЧЕКИВАНИ ИСХОДИ

САДРЖАЈИ/ПОЈМОВИ

Ученик:

- наводи број становника БиХ и РС;
- дефинише природни прираштај, наталитет и морталитет;
- дефинише појам густина насељености;
- показује на карти различиту густину насељености појединих подручја РС и БиХ;
- набраја биолошку и националну структуру становништва БиХ и РС;
- наведе подјелу насеља према различитим карактеристикама: величина, изглед и функција;
- именује и покаже на карти веће градове у РС и ФБиХ;
- набраја привредне гране;
- дефинише појам пољопривреда;
- укратко опише пољопривреду у БиХ и РС;
- дефинише појам рударство;
- именује и покаже на географској карти најзначајније руднике у БиХ и РС;
- именује и покаже на географској карти највеће хидроелектране и термоелектране у БиХ и РС;
- дефинише услужне дјелатности;
- укратко опише саобраћај и трговину у БиХ и РС;
- именује и покаже на географској карти туристичке центре БиХ и РС.

- Становништво БиХ и РС
- Насеља БиХ и РС
- Привреда БиХ и РС: пољопривреда, рударство, индустрија и услужне дјелатности

Наставна тема 5: Географске регије БиХ и РС (8 часова)

Посебни циљеви:

Стицање елементарних знања о географским регијама Босне и Херцеговине и Републике Српске.

Препознавање обиљежја Републике Српске у свакодневном животу.

Развијање вјештина оријентације на географској карти.

ОЧЕКИВАНИ ИСХОДИ	САДРЖАЈИ/ПОЈМОВИ
<p>Ученик:</p> <ul style="list-style-type: none"> - набраја органе власти у РС; - набраја и описује обиљежја РС; - дефинише појмове: регија, општина и мјесна заједница; - именује и показује на географској карти регије Републике Српске: Бањалучка регија, Добојско-бијељинска регија, Источносарајевско-зворничка регија и Требињско-фочанска регија; - именује и показује на географској карти регионалне центре Републике Српске; - показује на географској карти Дистрикт Брчко; - набраја најосновније карактеристике Дистрикта Брчко; - дефинише појам кантон; - именује и показује на географској карти регије Федерације Босне и Херцеговине: Сарајевско-зеничка регија, Тузланска регија, Мостарско-ливањска регија и Бихаћка регија; - именује и показује на географској карти регионалне центре Федерације Босне и Херцеговине. 	<ul style="list-style-type: none"> • Уређење и административна подјела Републике Српске • Регије Републике Српске • Дистрикт Брчко • Административна подјела Федерације Босне и Херцеговине • Регије Федерације Босне и Херцеговине

Наставна тема 6: Географија завичаја (2 часа)

Посебни циљеви:

Стицање знања о географији завичаја.

Развој позитивног става према традицији властитог и других народа који живе у завичају.

Развој љубави и свијести о очувању и унапређењу природне средине завичаја.

ОЧЕКИВАНИ ИСХОДИ	САДРЖАЈИ/ПОЈМОВИ
<p>Ученик:</p> <ul style="list-style-type: none"> - показује на географској карти завичај; - именује и показује на географској карти облике рељефа завичаја (планине, равнице, ријеке, језера); - укратко описује климу и биљни и животињски свијет завичаја; - наводи број становника завичаја; - именује народе који живе у завичају; 	<ul style="list-style-type: none"> • Мој завичај

<ul style="list-style-type: none"> - набраја најзначајније привредне гране завичаја. 	
Наставна тема 7: Свијет крајем XIX и почетком XX вијека (2 часа)	
Посебни циљеви: Стицање елементарних знања о историји свијета крајем XIX и почетком XX вијека. Препознавање културног и техничког наслеђа овог периода у савременом свијету.	
ОЧЕКИВАНИ ИСХОДИ	САДРЖАЈИ/ПОЈМОВИ
Ученик: <ul style="list-style-type: none"> - набраја најважније изуме и изумитеље овог периода; - укратко опише промјене у свакодневном животу изазване примјеном научних и техничких достигнућа; - наводи најзначајније друштвене одлике овог периода. 	<ul style="list-style-type: none"> • Промјене у привреди, друштву и култури
Наставна тема 8: Српске и балканске земље од 1878. до 1914. године (4 часа)	
Посебни циљеви: Стицање елементарних знања о историји српских и балканских земаља од 1878. до 1914. године. Препознавање значајних личности из овог периода и значаја њиховог рада.	
ОЧЕКИВАНИ ИСХОДИ	САДРЖАЈИ/ПОЈМОВИ
Ученик: <ul style="list-style-type: none"> - набраја неке одлуке Берлинског конгреса које су се односиле на Босну и Херцеговину, Србију и Црну Гору; - набраја најзначајније битке балканских ратова; - показује на карти и именује мјеста најважнијих збивања у балканским ратовима; - наводи културне, вјерске и политичке личности из Србије и Црне Горе у овом периоду; - опише живот српског становништва у Босни и Херцеговини под аустроугарском управом; - наведе организације и личности које су се супротставиле аустроугарској управи (Млада Босна, Петар Кочић...). 	<ul style="list-style-type: none"> • Србија и Црна Гора (од 1878. до 1914. године) • Босна и Херцеговина под аустроугарском управом
Наставна тема 9: Први свјетски рат (1914-1918) (6 часова)	
Посебни циљеви: Стицање елементарних знања о Првом свјетском рату. Препознавање истакнутих личности српског народа из периода Првог свјетског рата.	
ОЧЕКИВАНИ ИСХОДИ	САДРЖАЈИ/ПОЈМОВИ
Ученик:	

<ul style="list-style-type: none"> - наводи када је почео и када је завршио Први свјетски рат; - укратко опише Сарајевски атентат; - именује зараћене стране и блокове којима су припадали; - именује најзначајније битке Првог свјетског рата и њихове актере и показује на карти мјеста гдје су се одиграле; - описује положај становништва у окупираној БиХ, Србији и Црној Гори; - наводи главне догађаје у рату Србије и Црне Горе против Централних сила; - именује најзначајније битке Србије и Црне Горе против Централних сила и показује на карти мјеста гдје су се одиграле; - именује најзначајније личности српског народа из периода Првог свјетског рата. 	<ul style="list-style-type: none"> • Први свјетски рат (1914-1918) • Срби и Јужни Словени у Првом свјетском рату
--	--

Наставна тема 10: Свијет између Првог и Другог свјетског рата (1918-1939) (2 часа)

Посебни циљеви:

Стицање елементарних знања о историји свијета између Првог и Другог свјетског рата.

Стицање свијести о опасности идеологије фашизма и нацизма за човјечанство.

ОЧЕКИВАНИ ИСХОДИ

САДРЖАЈИ/ПОЈМОВИ

Ученик:

- именује најзначајније личности политике, науке и културе овог периода;
- наводи одлике фашизма и нацизма и увиђа опасност овакве идеологије.

- Свјетске привредне, друштвене и културне прилике између 1918. и 1939. године

Наставна тема 11: Југословенска краљевина од 1918. до 1941. године (3 часа)

Посебни циљеви:

Стицање елементарних знања о историји Југословенске краљевине од 1918. до 1941. године.

Препознавање истакнутих личности српског народа из периода Краљевине Југославије.

Уочавање и његовање културно-историјског наслеђа прве Југославије у завичају.

ОЧЕКИВАНИ ИСХОДИ

САДРЖАЈИ/ПОЈМОВИ

Ученик:

- укратко опише стварање Краљевине СХС;
- наведе када је и како Краљевина СХС добила назив Краљевина Југославија;
- набраја бановине Краљевине Југославије и показује их на карти;
- набраја најважније личности политичког, културног, научног и вјерског живота;
- издваја наслеђе прве Југославије у

- Југословенска краљевина (1918-1941)

завичају.	
Наставна тема 12: Други свјетски рат (1939-1945) (8 часова)	
Посебни циљеви: Стицање елементарних знања о Другом свјетском рату. Препознавање истакнутих личности из периода Другог свјетског рата. Очување сјећања на жртве нацистичког и фашистичког терора.	
ОЧЕКИВАНИ ИСХОДИ	САДРЖАЈИ/ПОЈМОВИ
Ученик: <ul style="list-style-type: none"> - наводи када је почео и када је завршио Други свјетски рат; - укратко опише почетак Другог свјетског рата; - именује зараћене стране и блокове којима су припадали; - именује најзначајније битке Другог свјетског рата и њихове актере и показује на карти мјеста гдје су се одиграле; - наводи када је почео Други свјетски рат у Југославији; - набраја земље окупаторе; - описује живот српског становништва у Независној Држави Хрватској; - именује најзначајније битке и њихове учеснике у Другом свјетском рату на нашим просторима: Козара, Неретва и Сутјеска; - укратко описује процес ослобађања Југославије од фашизма; - именује и показује на карти највеће концентрационе логоре у Европи; - именује народе Југославије који су најмасовније страдали у Другом свјетском рату - Срби, Јевреји и Роми; - именује и показује на карти највећа стратишта на овим просторима. 	<ul style="list-style-type: none"> • Други свјетски рат • Југославија у Другом свјетском рату • Карактер и посљедице Другог свјетског рата
Наставна тема 13: Свијет после Другог свјетског рата (2 часа)	
Посебни циљеви: Стицање елементарних знања о историји свијета после Другог свјетског рата. Препознавање културног и техничког наслеђа овог периода у савременом свијету.	
ОЧЕКИВАНИ ИСХОДИ	САДРЖАЈИ/ПОЈМОВИ
Ученик: <ul style="list-style-type: none"> - набраја блоковску подијелу свијета; - укратко опише Покрет несврстаних земаља; - именује најзначајније личности 	<ul style="list-style-type: none"> • Свјетске привредне, друштвене и културне прилике после Другог свјетског рата

политике, науке и културе овог периода.	
Наставна тема 14: Социјалистичка Југославија од 1945. до 1991. године (3 часа)	
Посебни циљеви: Стицање елементарних знања о историји Социјалистичке Југославије од 1945. до 1991. године. Препознавање истакнутих личности политичког, културног, научног и спортског живота из периода Социјалистичке Југославије. Уочавање и његовање културно-историјског наслеђа друге Југославије у завичају.	
ОЧЕКИВАНИ ИСХОДИ	САДРЖАЈИ/ПОЈМОВИ
Ученик: <ul style="list-style-type: none"> - укратко описује настанак Социјалистичке Југославије; - набраја и показује на карти бивше југословенске републике; - набраја најважније личности политичког, културног, научног и спортског живота; - наводи најважнија достигнућа у областима привреде, школства, здравства, науке, културе и спорта; - издваја наслеђе друге Југославије у завичају. 	<ul style="list-style-type: none"> • Социјалистичка Југославија (1945-1991)
Наставна тема 15: Простор бивше Југославије, БиХ и РС на крају XX и почетку XXI вијека (4 часа)	
Посебни циљеви: Стицање елементарних знања о историји простора бивше Југославије, БиХ и РС на крају XX и почетку XXI вијека. Препознавање истакнутих личности из политичког, културног и спортског живота Републике Српске и Србије и значаја њиховог рада.	
ОЧЕКИВАНИ ИСХОДИ	САДРЖАЈИ/ПОЈМОВИ
Ученик: <ul style="list-style-type: none"> - наводи када је почео и када је завршио рат у Босни и Херцеговини (1992-1995); - наводи када је настала Република Српска; - укратко описује настанак Републике Српске; - наброји главне фазе у развоју Савезне Републике Југославије и Србије и Црне Горе; - наводи када је почела и завршила агресија НАТО пакта на СРЈ; - наброји личности из политичког, културног и спортског живота СРЈ, Србије и Црне Горе и данашње Србије; 	<ul style="list-style-type: none"> • Распад Југославије и грађански рат у Босни и Херцеговини (1992-1995) • Стварање Републике Српске • Савезна Република Југославија и Србија и Црна Гора (1992-2006) • Република Српска у дејтонској Босни и Херцеговини

- укратко описује Дејтонски мировни споразум;
- наброји главне фазе у развоју Републике Српске;
- наброји личности из политичког, културног и спортског живота Републике Српске.

КОРЕЛАЦИЈА СА ДРУГИМ НАСТАВНИМ ПРЕДМЕТИМА

Наставни програм Познавање друштва у осмом разреду у корелацији је са одређеним темама (исходима и садржајима) наставних предмета: Познавање природе, Српски језик, Математика, Вјеронаука, Ликовна култура, Музичка култура, Демократија и људска права, Техничко образовање и Основи информатике.

НАПОМЕНЕ ЗА РЕАЛИЗАЦИЈУ ПРОГРАМА

У наставном програму предмета Познавање друштва за 9. разред обухваћени су садржаји из наставних програма предмета Географија и Историја. Иако се садржаји програма у великој мјери међусобно прате, различитост програма очигледна је кроз исходе учења који су дефинисани у односу на специфичне карактеристике ученика са лаким оштећењем интелектуалног функционисања. У деветом разреду ученици са ЛОИФ треба да усвајају основна знања о географији Босне и Херцеговине и Републике Српске и о историји периода од краја XIX вијека до данашњих дана са посебним освртом на историју наших простора.

Приликом реализације садржаја наставници морају узети у обзир и услове у којима се настава изводи и колико год је то могуће учioniчки простор прилагодити потребама ученика. То се може остварити коришћењем савремених наставних средстава (визуелних, аудиовизуелних, мултимедијалних) како би ученику приближили садржаје и учинили што јаснијим за разумијевање. Програм реализовати примјеном адекватних наставних метода и поступака у складу са специфичним карактеристикама ученика са ЛОИФ. Потребно је користити што више очигледних средстава и помагала уз поштовање принципа очигледности и принципа систематичности и поступности (од ближег ка даљем, од једноставног ка сложеном, од лакшег ка тежем, од познатог ка непознатом). Поштујући индивидуалне могућности ученика омогућити ученицима да проналазе податке о догађајима и личностима у литератури и на интернету. Неки садржаји деветог разреда ученицима се могу приказати и адекватним документарним филмовима. У што већој мјери потребно је повезивати садржаје са свакодневним животом што ће довести до успјешније социјализације и трајности знања ученика. Такође је потребно оспособити ученика за повезивање градива са сродним наставним предметима, када је то могуће. Реализацијом програма потребно је развијати позитиван став према традицији властитог и других народа и оспособити ученике да његују културно-историјско наслеђе. Уколико постоје могућности пожељно је са ученицима посјетити музеје, историјске архиве, споменике и спомен подручја.

Приликом реализације наставног програма у условима посебне наставе у складу са могућностима школе потребно је обезбиједити географске и историјске карте, пригодну литературу и приступ интернету.

Приликом реализације наставног програма у условима редовне наставе (инклузија) важно је истаћи да се наставне теме различитих научних области не реализују сукцесивно (прво теме које припадају географији, а затим теме из историје), него наставници (географије и историје) приликом израде глобалног плана рада врше усклађивање са динамиком рада ученика типичног развоја. Без обзира што се поједине наставне теме изучавају у већем или мањем фонду часова у односу на редовни програм из наставних предмета Географија и Историја, приликом планирања потребно је водити рачуна да се садржаји у највећој могућој мјери подударају, јер се на тај начин ученици са ЛОИФ боље интегришу и више укључују у рад са осталим ученицима, а са друге стране то

олакшава процес припремања наставника за час и саму реализацију. У редовној настави ће се дешавати да ученик са ЛОИФ присуствује седмично на оба часа географије и историје. У том случају часове који су преко датог програма потребно је искористити за понављање и утврђивање градива, што доприноси ефикаснијем усвајању знања.

Потребно је обухватити све облике рада у реализацији наставе. Наставник треба да ради на оспособљавању ученика за самосталан рад, рад у пару и тимски рад. Оцјењивање ученика треба да се базира на исходима учења. У односу на способности ученика могу да се користе различите технике оцјењивања: усмена провјера знања, писмена провјера знања, практична демонстрација наученог, портфолио и друго.